

ДУ "Львівський науково дослідний інститут
епідеміології та гігієни МОЗ України"

Відділ інформаційного забезпечення інноваційної
діяльності та трансферу технологій

Наукова бібліотека

Екологічні фактори та їх вплив на стан здоров'я людини

(Анотований бібліографічний покажчик)

Львів - 2016

УДК 504.75

К 45

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик містить інформацію про нормативні документи, статті із журналів, електронні ресурси, які висвітлюють аспекти впливу забруднення навколишнього середовища на людський організм, містять аналіз регіональних проблем екології, відображають територіальну диференціацію захворювань населення, розглядають методи оцінювання впливу екологічного стану довкілля на здоров'я людини.

Покажчик розрахований на працівників науково-дослідних підрозділів медичних установ, фахівців медико-екологічного профілю: екологів, мікробіологів, інфекціоністів, епідеміологів, сімейних лікарів, а також наукових співробітників, що займаються даною проблемою .

Видання підготовлено у ДУ «Львівський НДІ епідеміології та гігієни МОЗ України»

Укладачі: Сосницька Г. П., Смольницька В. Л.

Комп'ютерна верстка: Зав'ялкін В.М.

Екологічні фактори та їх вплив на стан здоров'я людини : (Бібліографічний покажчик) / ДУ «Львівський НДІ епідеміології та гігієни МОЗ України» ; [уклад.: Сосницька Г. П., Смольницька В. Л.]. – Львів, 2016. – 20 с.

Екологічне законодавство та правова охорона навколишнього природного середовища

1. Коблянська А. В. Впровадження у державну політику з охорони довкілля та здоров'я України європейських стратегій щодо профілактики та боротьби з інфекційними захворюваннями / Коблянська А. В., Скляренко К. А. // Довкілля та здоров'я. – 2015. – № 4. – С. 4–9.

Розглянуті основи європейських принципів профілактики та боротьби з неінфекційними захворюваннями та мінімізації впливу основних факторів ризику на здоров'я населення.

2. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2014 році [Електронний ресурс]. – Київ, 2015. – Режим доступу: http://www.dsns.gov.ua/files/prognoz/report/2014/ND_2014.pdf

У Національній доповіді наведено результати аналізу стану техногенної та природної безпеки в Україні у 2014 році та дії органів виконавчої влади і сил цивільного захисту із запобігання виникненню НС та зменшення їх негативних наслідків, перелік основних заходів із забезпечення цивільного захисту, а також актуальні проблеми у сфері цивільного захисту, шляхи та способи їх вирішення.

3. Петросян А. А. Використання оцінки ризику при управлінні якістю повітря та збереженні громадського здоров'я / Петросян А. А. // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 2. – С. 47–50.

Метою даної роботи є розробка інструментів гармонізації українського законодавства у галузі охорони повітря до європейських вимог.

4. Про екологічну експертизу : Закон України від 9 лютого 1995 р. № 46/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/45/95-%D0%B2%D1%80>

5. Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки : Закон України від 21 вересня 2000 р. № 1989-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1989-14>

6. Про охорону атмосферного повітря : Закон України від 16.10.1992 № 2707-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2707-12>

7. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>

8. Про ратифікацію Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату : Закон України від 4 лютого 2004 р. № 1430-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1430-15>

9. Труш О. О. Формування та реалізація спільної екологічної політики Європейського Союзу в умовах сучасних інтеграційних процесів / О. О. Труш, М. В. Андрієнко, Г. А. Ломовських. // Державне будівництво. – 2014. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVu_2014_1_31.

У статті розглянуто основні положення процесів формування та реалізації Спільної політики Європейського Союзу у сфері екології та охорони навколишнього середовища, вплив на неї сучасних інтеграційних процесів.

Вплив геоекологічної ситуації на населення України

10. Антонюк О. П. Прогнозування залежності рівня захворюваності населення міста Кривий Ріг від впливу техногенного забруднення / О. П. Антонюк // Економічний часопис. – 2012. – № 1/2. – С. 59–65.

Розроблено економіко-математичні моделі для прогнозування рівня захворюваності населення міста Кривий Ріг залежно від різних видів забруднення навколишнього природного середовища у вигляді регресійних моделей із змістовними обмеженнями на параметри, що використовують апріорну інформацію. Визначено якість і прогностичні властивості побудованих моделей, проаналізовано отримані результати, що дозволило скласти прогноз із похибкою, що не перевищує 10%.

11. Вітрищак С. В. Забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту – реальна небезпека нації / Вітрищак С. В. // Молодий вчений. - 2014. – № 3 (06). – С. 125–126.

Значним забруднювачем атмосферного повітря Луганської області являється транспортна галузь, зокрема пересувні її засоби (автомобілі, тепловози). У статті розглянута проблема забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та впливу його фізичних факторів.

12. Герецун Г. М. Екологічна безпека урбанізованих територій в умовах техногенної трансформації атмосферних опадів / Г. М. Герецун // Восточно-Європейський журнал передових технологій. – 2014. – Т. 4. № 10 (70) – С. 13–17.

В роботі проаналізовано умови формування екологічної небезпеки урбанізованих територій під впливом атмосферних опадів. Проведено дослідження показника кислотності опадів на території міста Чернівці (Україна) як індикатора екологічної небезпеки. Проаналізовано роль стаціонарних і пересувних джерел в техногенній трансформації опадів.

13. Грапенюк М. М. Особливості оцінювання впливу викидів транспортних джерел на здоров'я населення та поширеність захворюваності в Івано-Франківській області / Грапенюк М. М. / Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.6. – С. 78–79.

Розглянуто проблеми впливу викидів транспортних джерел на якість середовища і здоров'я населення, що є досить актуальною в умовах постійного їх зростання. Подано динаміку змін показників стану здоров'я та кількості викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря пересувними джерелами. Розраховано прогноз кількості наявного

населення Івано-Франківської області до 2016 р.

14. Деякі особливості формування канцерогенного ризику за умов забруднення повітряного середовища / Зінченко Н. А., Литвиченко О. М., Черниченко І. О., Швагер О. В. // Довкілля та здоров'я. – 2013. – № 4. – С. 23–27.

Визначено рівень канцерогенного навантаження на організм з урахуванням восьми канцерогенних речовин, з яких 5 сполук (бензапірен, нітрозодіетиламін, нітрозодиметиламін, формальдегід і бензол) вимірювалися авторами, а важкі метали (кадмій, нікель, хром) визначалися за даними Центральної геофізичної обсерваторії України.

15. Довкілля і здоров'я : матеріали науково-практичної конференції присвяченої 30-річчю Чорнобильської катастрофи. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. – 172 с.

У збірнику конференції розглянуті: фундаментальні механізми забезпечення життєдіяльності організму у віковому аспекті у взаємозв'язку з зовнішнім середовищем; вплив природних і антропогенних факторів на живі істоти різного віку; екологічні наслідки Чорнобильської трагедії та актуальні питання впливу навколишнього середовища на здоров'я людини; сучасні можливості захисту біосфери в контексті здоров'я людей; регіональні медико-екологічні проблеми та шляхи їх вирішення тощо.

16. Корнус О. Г. Територіально-нозологічна структура захворюваності населення Сумської області : монографія / О. Г. Корнус, А. О. Корнус, В. Д. Шищук ; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; Сумський державний університет, медичний інститут. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 172 с.

У монографії розглядаються теоретичні питання та методика дослідження територіально-нозологічної структури захворюваності населення, аналізується сучасна демографічна ситуація у Сумській області. Основну увагу приділено територіальним відмінностям поширеності хвороб серед мешканців регіону. Також розкриті основні закономірності й принципи територіальної організації системи медичного обслуговування у Сумській області та досліджено вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення.

17. Кощій О. В. Проблеми екологічної безпеки України / О. В. Кощій // Економічні науки. Серія : Економіка та менеджмент. – 2014. – Вип. 11. – С. 138–145.

В статті з'ясовано сутність екологічної безпеки, розглянуто проблеми екологічної безпеки світового масштабу, проаналізовано стан екології в Україні та виявлено основні проблеми.

18. Лико Д. В. Вплив забруднення атмосферного повітря на стан захворюваності населення м. Рівне / Д. В. Лико, М. В. Каськів // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. – 2012. – № 1/2. – С. 35–40.

Розглянута проблема впливу забруднення атмосферного повітря на стан захворюваності різних вікових категорій населення міста. Встановлена поліноміальна залежність між величинами викидів токсичних речовин в атмосферу і захворюваністю населення міста Рівне.

19. Петровська М. Здоров'я населення Львівської області як результат реакції на зміни природного середовища / М. Петровська // Вісник Львівського ун-ту. Серія геогр. – 2011. – Вип. 39. – С. 267–277.

Схарактеризовано стан і динаміку чинників природного середовища на території Львівської обл. Проаналізовано вплив забруднення навколишнього середовища на здоров'я населення, наведено структуру захворюваності і причин смертності. Виконано медико-екологічне ранжування досліджуваної території. Запропоновано шляхи щодо поліпшення медико-екологічної ситуації.

20. Рівень забруднення атмосферного повітря міста Києва формальдегідом / О. Г. Шевченко, М. І. Кульбіда, С. І. Сніжко [и др.] // Український гідрометеорологічний журнал. – 2014. – № 14. – С. 5–15.

В статті описані основні джерела надходження формальдегіду в атмосферне повітря великих міст. Розглянуто часову динаміку середньорічних концентрацій формальдегіду в атмосфері м. Києва, проаналізовано рівень забруднення повітря формальдегідом в різних частинах міста, встановлено повторюваність випадків перевищення формальдегідом максимальноразової та середньодобової гранично допустимих концентрацій.

21. Роль техногенного забруднення воздушного бассейна городов в негативной динамике показателей здоровья населения (на примере города Одессы) / Засыпка Л. И., Максименко Ю. А., Осадчая Н. В. [и др.] // Сборники конференций НИЦ Социосфера. – 2014. – № 33. – С. 97–103.

С целью оценки взаимодействия системы «организм – окружающая среда» на примере города Одессы был проведён анализ динамики показателей заболеваемости и распространённости болезней органов дыхания населения за последние 10 лет, проанализирован состав атмосферного воздуха, а также вклад в его загрязнение техногенных факторов.

22. Стан довкілля у Львівській області (за результатами моніторингових досліджень) : інформаційно-аналітичний огляд. III квартал 2015 року / Львівська обласна державна адміністрація, Департамент екології та природних ресурсів. – Львів, 2015. – 26 с.

У даному інформаційно-аналітичному огляді наводиться узагальнена інформація щодо забруднення атмосферного повітря Львівської області, стану поверхневих вод, радіаційного стану та наявності відходів на території області у III кварталі 2015 року.

23. Стахів І. Р. Вплив забруднення повітряного середовища на стан здоров'я населення за 2001–2010 рр. / І. Р. Стахів // Теоретичні та прикладні аспекти геоінформатики : зб. наук. праць. – 2013. – С. 126–132.

Досліджено вплив забруднення атмосферного повітря на стан здоров'я населення в м. Києві. Встановлено, що поряд зі збільшенням концентрації шкідливих речовин в атмосферному повітрі забрудненої території спостерігалось зростання рівнів захворюваності населення, у тому числі хворобами органів дихання, систем кровообігу, хворобами алергічного походження.

24. Стельмахович Г. Д. Аналіз динаміки і структури захворюваності населення в зв'язку з екологічною небезпекою у Калуському районі Івано-Франківської області / Г. Д. Стельмахович, М. В. Ребега, О. В. Остафійчук // Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування. – 2013. – № 1. – С. 70–72.

Викладено дані захворюваності у Калуському районі за останні 5 років по вікових категоріях та проаналізовано їх причини.

25. Тарасюк О. О. Визначення ризиків для здоров'я населення районів Львівської області за впливу антропогенного забруднення атмосферного повітря / Тарасюк О. О., Малахов В. К., Мота Б. Є. // Сучасні проблеми епідеміології, мікробіології, гігієни та туберкульозу : зб. наук. праць 12-ої щорічної наук.-практ. конф. ..., м. Львів, 21–22 травня 2015 р. / [відп. ред. О. О. Тарасюк] ; МОЗ України, ДУ «Львівський НДІ епідеміології та гігієни МОЗ України», Українське наукове медичне товариство мікробіологів, епідеміологів та паразитологів ім. Д. К. Заболотного. – Львів : ПП Сорока Т. Б., 2015. – Вип. 12. – С. 297–299.

Проведений моніторинг атмосферного повітря адміністративних районів Львівської області протягом 2006–2013 р.р., який свідчить про довготривале забруднення атмосферного повітря області хімічними чинниками антропогенного походження, а саме діоксидом сірки, діоксидом азоту, оксидом вуглецю, свинцем, формальдегідом та пилом. Обчислені середні показники за вказаний період по всіх хімічних компонентах.

26. Троян Л. В. Вплив антропогенних чинників на функціонування гуморального імунітету дорослого населення м. Хмельницького / Троян Л. В. // Довкілля та здоров'я. – 2012. – № 1. – С. 30–34.

Аналіз стану гуморального імунітету на основі імунологічне обстеження дорослого населення м. Хмельницького за імуноглобулінами класів IgA; IgG; IgM; IgE та дослідження стану атмосферного повітря міста за п'ять років (2006–2010).

27. Улучшение экологической ситуации города Львова как фактор уменьшения угроз для здоровья населения // Проблемы современной экономики : сборник материалов II Международной научно-практической конференции. В 3-х частях. Ч. 1 / Под общ. ред. Ж.А. Мингалёвой, С.С. Чернова. – Новосибирск : Изд. НГТУ, 2010. – С.310–315.

Проаналізовано вплив екологічної ситуації г. Львова на рівень захворюваності населення.

28. Янко Н. В. Стан та оцінка рівнів забруднення атмосферного повітря Шацького національного природного парку / Н. В. Янко // Профілактична Медицина. – 2012. – № 2. – С. 88–91.

В роботі наведені порівняльні дані рівнів забруднення атмосферного повітря Шацького національного природного парку. Встановлено, що рівень забруднення – «неприпустимий», зі ступенем небезпеки – «помірно небезпечний»

Стан здоров'я дітей в умовах забруднення довкілля

29. Байравов Н. А. Антропогенная нагрузка как фактор, усугубляющий развитие и течение основных заболеваний беременных женщин и детей / Байравов Н. А., Жилияков Е. В. // *Фундаментальные исследования*. – 2014. – № 4. – С. 624–638.

В статье освещена проблема загрязнения атмосферного воздуха в условиях мегаполиса. Наиболее значительными по объему загрязнителями определены диоксиды азота и серы, окись углерода, аммиак, формальдегид фенола и формальдегида, их наличие в воздухе жилых помещений оказывает многофакторное влияние на здоровье беременных и детей.

30. Влияние загрязнителей атмосферного воздуха на показатели периферической крови у школьников старших классов промышленного города / Капранов С. В., Капранова Ю. С., Сумык Я. В. [та ін.] // *Довкілля та здоров'я*. – 2014. – № 3. – С. 29–34.

Изучено влияние загрязнителей атмосферного воздуха на показатели периферической крови у старшеклассников промышленного города с последующей разработкой мероприятий по защите здоровья школьников и рекомендаций по использованию результатов исследований крови в процессе осуществления государственного социально-гигиенического мониторинга (СГМ).

31. Дудіна О. О. Ситуаційний аналіз стану здоров'я дитячого населення / О. О. Дудіна, А. В. Терещенко // *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. – 2014. – № 2. – С. 49–57.

Здійснено аналіз динаміки захворюваності і поширеності хвороб дітей в розрізі регіонів, основних класів хвороб та вікових категорій за даними державної статистики. Застосовано методи епідеміологічного аналізу, статистичний, графічного зображення.

32. Завада М. І. Оцінка стану здоров'я дітей та підлітків Львівської області / Завада М. І. // *Довкілля та здоров'я*. – 2016. – № 2. – С. 59–62.

Проаналізовано стан здоров'я дітей та підлітків Львівської області Для аналізу використано дані (показники поширеності захворювань та захворюваності на 1000 осіб) щорічних звітів показників стану здоров'я населення та діяльності установ охорони здоров'я Львівської області за 2009-2013 роки. Оцінці підлягали дві групи населення: діти віком 0-14 років та підлітки 15-17 років.

33. Здоровье детей промышленно развитого региона / Яцына И. В., Синева Е. Л., Тулакин А. В. [и др.] // *Гигиена и санитария*. – 2015. – № 5. – С. 39–44.

Проведена оценка среды обитания и состояния здоровья детского населения одного из промышленно развитых районов Поволжья. Определены приоритетные факторы риска заболеваний органов дыхания и кожи.

34. Капранов С. В. Оценка влияния загрязнителей атмосферного воздуха на функциональное состояние центральной нервной системы старшеклассников промышленного города / Капранов С. В. // *Довкілля та здоров'я*. – 2013. – № 2. – С. 21–25.

Изучено влияние атмосферного воздуха на функциональное состояние центральной нервной системы старшеклассников промышленного города. Установлено, что обучение учащихся старших классов поблизости от крупных предприятий черной металлургии и коксохимии в условиях высоких уровней загрязнения атмосферного воздуха вредными веществами приводит к изменениям психического состояния школьников.

35. Лежнин В. Л. Оценка риска для здоровья детского населения, обусловленного загрязнением атмосферного воздуха выбросами автотранспорта, на примере г. Салехарда / В. Л. Лежнин, Л. Г. Коньшина, М. В. Сергеева // Гигиена и санитария. – 2014. – № 1. – С. 83–86

Сцелью определения уровней риска для здоровья детского населения от химического загрязнения атмосферного воздуха, обусловленного выбросами автотранспорта, на территории г. Салехарда проведена работа по изучению интенсивности и структуры химического загрязнения атмосферного воздуха выбросами от автотранспорта в местах расположения 16 детских дошкольных учреждений.

36. Малькова И. Л. Территориально-временной анализ ингаляционного общетоксического риска здоровью детского населения г. Ижевска / И.Л. Малькова, Т.И. Головкова // Вестник Удмуртского университета Биология. Науки о земле. – 2015. – Т. 25, вып. 4. – С. 143–150.

Проведен сравнительный пространственно-временной анализ индекса общетоксического ингаляционного риска для здоровья детского населения и потенциального времени наступления токсического эффекта с учетом уровня загрязнения атмосферного воздуха г. Ижевска за период 2001-2012 гг.

37. Маркович В. П. Оцінка стану забруднення атмосферного повітря в Ужгороді та його вплив на поширеність хвороб органів дихання серед дітей / Маркович В. П., Петричко В. І. Орел В. В. // Гігієна населених місць. – 2012. – № 59. – С. 57–62.

У статті проаналізовані дані моніторингу забруднення атмосферного повітря в місті Ужгороді за останні 20 років та викладена оцінка його впливу на поширеність хвороб органів дихання серед дітей. Висвітлена динаміка коефіцієнтів комбінованої дії хімічних речовин, що містяться в атмосферному повітрі міста.

38. Москвяк Н. В. Моніторинг стану здоров'я школярів молодших класів м. Львова / Москвяк Н. В. // Довкілля та здоров'я. – 2015. – № 3. – С. 64–67.

Проведений порівняльний аналіз поширеності окремих класів хронічних захворювань серед молодших школярів загальноосвітніх навчальних закладів та впливу екологічних чинників на показники їх здоров'я з метою виявлення критичних відхилень, які потребують відповідного втручання.

39. Окружающая среда и здоровье человека / Анганова Е. В., Степаненко Л. А., Колбасеева О. В., Савченков М. Ф. // Сибирский медицинский журнал (Иркутск). – 2015. – № 1. – С. 122–125.

В работе представлен обзор исследований, посвященных проблеме взаимосвязи заболеваемости населения и состояния окружающей среды, дана оценка иммунного

статуса дітей в умовах екологічного неблагополуччя, показано, що на територіях с вираженою техногенною навантаженням має місце підвищення рівня інфекційної та неінфекційної захворюваності.

40. Олійник Ю. О. Стан здоров'я підлітків-старшокласників м. Харкова, що мешкають в районах з різними екологічними характеристиками [Електронний ресурс] / Олійник Ю. О. – Режим доступу: ns1.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/5241/1/статья%20ОлійникЮО.pdf

Оцінка стану здоров'я підлітків, які проживають та навчаються у принципово різних екологічних умовах. Аналіз розповсюдженості хронічних захворювань та характер гострої захворюваності (як опосередкований показник неспецифічної резистентності організму).

41. Петросян А. А. Аналіз ризику для здоров'я дитячого населення, яке проживає в зонах забруднення атмосферного повітря викидами сірки діоксиду / А. А. Петросян // Профілактична медицина. – 2015. – Т.20, № 4. – С. 91–97.

Проаналізовано поширеність бронхіальної астми серед дитячого населення, яке проживає в зонах підвищеного аерогенного ризику, обумовленого викидами сірки діоксиду від промислових підприємств.

42. Пономаренко Н. П. Вивчення впливу довкілля на здоров'я дитячого населення Чернігівської області / Пономаренко Н. П., Гаркавий С. І., Коршун М. М., Антомонов М. Ю. // Довкілля та здоров'я. – 2015. – № 4. – С. 30–35.

Оцінка впливу чинників довкілля на показники здоров'я дитячого населення сільських районів Чернігівської області на базі інформації, про рівні первинної та загальної захворюваності, перинатальної, малюкової смертності та мертвонароджуваності за 2001-2012 роки, наданої Обласним центром інформаційно-аналітичних технологій та пропаганди здорового способу життя Чернігівської обласної ради.

43. Рудницька О. П. Особливості формування захворюваності дітей дошкільного віку залежно від екологічних умов у місцях проживання / Рудницька О. П., Бердник О. В. // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 1. – С. 72–75.

Досліджені особливості формування рівня захворюваності дітей старшого дошкільного віку, що проживають у різних з екологічної точки зору мікрорайонах міста.

44. Рудницька О. П. Прогнозування захворюваності дітей старшого дошкільного віку, що проживають в умовах великого міста / Рудницька О. П., Бердник О. В., Добрянська О. В. // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 2. – С. 51–54.

У роботі здійснено прогноз до 2020 року імовірності формування окремих видів патології у дітей старшого дошкільного віку, що проживають в умовах великого міста. Враховуючи, що одним з основних принципів роботи над прогнозом є багатоваріантність розрахунки проводилися з застосуванням різних методичних підходів

45. Савчук Л. Я. Дослідження впливу екологічних чинників на дитячу захворюваність в Івано-Франківській області / Савчук Л. Я. // Науково-технічний журнал. – 2015. – № 1 (11). – С. 99–103.

В умовах забруднення довкілля, в атмосфері підвищується вміст шкідливих речовин, що впливають на імунітет у дітей і спричиняють виникнення у них захворювань дихальної системи. Оскільки первинним скрінінгом імунодефіциту є визначення трьох сироваткових імуноглобулінів G, A, M, було проведено щорічне дослідження 2000 хворих дітей протягом 2002-2011 років. Це дало можливість визначити ряд закономірностей у виникненні захворювань органів дихання, які пов'язані з екологічними чинниками.

46. Стан захворюваності дітей Житомирської області у 1986–2014 роках / В.Ф. Марченко, П.С. Русак, Т.М. Килимник [та ін.] // Современная педиатрия. – 2016. – № 4(76). – С. 25–35.

Результати аналізу показників первинної захворюваності і повторної патології серед дитячого населення області за 30 років після аварії на ЧАЕС. Порівняльна оцінка була проведена за загально-територіальним, територіально-віковим і територіально-нозологічним показниками. Усі показники аналізувалися з виділенням територій із підвищеним рівнем радіоактивного забруднення та умовно чистих територій.

47. Топографоэкологическая оценка в диагностике микробиоценоза толстой кишки у детей, проживающих в крупном промышленном городе / З. А. Воронцова, С. А. Кособуцкая, С. П. Кокорева // Вестник новых медицинских технологий. – 2012 – Т. XIX, № 2 – С. 297–299

Анализ зависимости состояния микробиоценоза толстой кишки у детей, живущих в большом промышленном городе. Наиболее выраженные значимые качественные и количественные нарушения состояния микробиоценоза были зафиксированы у детей, проживающих в промышленных и промышленно-транспортных зонах города.

48. Формирование микробиоценоза кишечника у детей в промышленных городах Сибири / Савченков М. Ф., Ракова Е. Б., Попкова С. М., Сердюк Л. В. // Гигиена и санитария. – 2014. – № 4. – С. 26–32.

Изучены особенности формирования микробиоценоза кишечника у детей в промышленных городах Сибири. В исследование включены 168 детей.

Забруднення навколишнього середовища як причина захворювань людини

49. Аерогенне навантаження для населення забруднення повітря закритих приміщень хімічними канцерогенами / Зінченко Н. О., Черниченко І. О., Литвиченко О. М., Соверткова Л. С. // Гігієна населених місць. – 2012. – № 59. – С. 114–119

У повітрі закритих приміщень стабільно визначається низка хімічних канцерогенів (бенз/а/пирен, формальдегід тощо.). Доведено, що повітря закритих приміщень є основним чинником формування канцерогенного навантаження на організм людини.

50. Анализ канцерогенного риска при воздействии факторов окружающей среды на здоровье населения крупных городов Оренбургской области / В. М. Боев, Л. М. Тулина, А. А. Неплохов [и др.] // Интеллект. Инновации. Инвестиции. – 2014. – № 3. – С. 100–104.

В работе оценен суммарный и индивидуальный канцерогенный риск от воздействия химических загрязнителей атмосферного воздуха, питьевой воды и продуктов питания, за содержанием которых осуществляется динамический многолетний контроль в городах Оренбургской области.

51. Гігієнічна оцінка канцерогенного забруднення атмосферного повітря міст з різним профілем промисловості / Швагер О. В., Черниченко І. О., Литвиченко О. М., Соверткова Л. С. // Довкілля та здоров'я. – 2013. – № 3. – С. 9–13.

Визначення та порівняння інформативності низки сучасних критеріальних показників оцінки канцерогенної небезпеки забруднення атмосферного повітря для здоров'я міського населення, що мешкає на території населених пунктів з різним промисловим профілем.

52. Гигиеническая оценка влияния на здоровье населения загрязнения атмосферного воздуха с учетом комбинированного действия химических веществ в зоне расположения предприятия химической промышленности / Шевчук Л.М., Толкачёва Н.А., Пшегорода А.Е., Семёнов И. П. // Анализ риска здоровью. – 2015. – № 3 (11). – С. 40–46.

Представлены результаты исследования степени загрязнения атмосферного воздуха в районе расположения предприятия химической промышленности, приведены результаты оценки возможного влияния химического загрязнения на состояние здоровья населения.

53. Гигиеническая характеристика приоритетных объектов среды обитания и оценка риска, связанного с их воздействием, на примере г. Москвы / Андреева Е. Е., Шур П. З., Клименко А. Р., Фокин В. А. // Анализ риска здоровью. – 2015. – № 4 (12). – С. 62–72.

На основании сравнения показателей загрязнения объектов среды обитания населения РФ и г. Москвы установлены приоритетные загрязнители атмосферного воздуха и воды систем централизованного хозяйственно-питьевого водоснабжения г. Москвы.

54. Гігієнічна оцінка канцерогенного забруднення атмосферного повітря міст з різним профілем промисловості / Швагер О. В., Черниченко І. О., Литвиченко О. М., Соверткова Л. С. // Довкілля та здоров'я. – 2013. – № 3. – С. 9–13.

Представлені результати визначення та порівняння інформативності низки сучасних критеріальних показників оцінки канцерогенної небезпеки забруднення атмосферного повітря для здоров'я міського населення, що мешкає на території населених пунктів з різним промисловим профілем.

55. Гребняк М. П. Пересувні джерела забруднення атмосферного повітря індустріального міста у сучасних умовах / Гребняк М. П., Федорченко Р. А. // Довкілля та здоров'я. – 2015. – № 4. – С. 26–29.

Проаналізовано забруднення басейну індустріального міста залежно від рівня використання потужностей виробництва.

56. Деякі особливості формування канцерогенного ризику за умов забруднення повітряного середовища / Зінченко Н. А., Литвиченко О. М., Черниченко І. О., Швагер О. В. // Довкілля та здоров'я. – 2013. – № 4. – С. 23–27.

Аналіз рівня канцерогенного ризику за рахунок хімічних канцерогенів, що надходять до організму з атмосферним повітрям та повітрям житлових і громадських приміщень. Рівень канцерогенного навантаження на організм визначався з урахуванням восьми канцерогенних речовин, (бенз/а/пірен, нітрозодіетиламін, нітрозодиметиламін, формальдегід і бензол, кадмій, нікель, хром)

57. Забруднення атмосферного повітря та його ризик для здоров'я населення, яке проживає у великому місті з розвинутою машинобудівною промисловістю / Солонецька Т. П., Лоскутов М. Ф., Тимошенко Л. В. [та ін.] // Гігієна населених місць. – 2013. – № 62. – С. 55–58.

Оцінка характеру та рівня забруднення атмосферного повітря, ступінь його небезпечності для здоров'я населення.

58. Изучение здоровья населения, проживающего в зоне влияния крупного промышленного предприятия, с применением оценки риска и эпидемиологических методов исследования / Н. В. Зайцева, Д. М. Шляпников, П. З. Шур [и др.] // Экология человека. – 2013. – № 12. – С. 33–39.

Гигиенические исследования по установлению и оценке вредного воздействия факторов среды обитания в зоне влияния целлюлозно-бумажного комбината на здоровье населения городского округа Архангельска выявили специфические химические вещества, способные вызывать неблагоприятные изменения в состоянии здоровья человека.

59. Каманина И. З. Воздействие автотранспорта на окружающую среду г. Дубны / Каманина И. З., Савватеева О. А. // Фундаментальные исследования. – 2014. – № 8. – С. 1612–1616.

Аннотация. Статья посвящена оценке воздействия автотранспорта на окружающую среду г. Дубны Московской области. Обсуждаются результаты оценки интенсивности движения транспортного потока по основным дорогам города за период 1998–2014 годы, накопления тяжелых металлов в придорожной растительности, а также возможные последствия воздействия на организм человека.

60. Казимов М. А. Загрязнение атмосферного воздуха крупного города тяжелыми металлами и оценка их опасности для здоровья населения / Казимов М. А., Алиева Р. Х., Алиева Н. В. // Медицина труда и промышленная экология. – 2014. – № 5. – С. 37–41.

Представлена гигиеническая оценка загрязнения атмосферного воздуха различных районов г. Баку тяжелыми металлами – свинцом, кадмием, хромом, никелем, медью и цинком. Рассчитанные суточные дозы тяжелых металлов, поглощенных организмом ингаляционным путем, и уровни суммарных суточных доз, поглощенных взрослым населением из атмосферного воздуха, могут стать факторами риска при хроническом воздействии.

61. Каратаева Е. С. Проблемы экологической безопасности воздушной среды жилых помещений / Е. С. Каратаева, А. В. Синкевич // Вестник Казанского технологического университета. – 2012. – Т. 15, № 10. – С. 180–182.

Рассмотрена проблема постоянного присутствия в воздушной среде жилых помещений бытовой пыли, оксидов и диоксидов углерода и азота, формальдегида, компонентов табачного дыма, микроорганизмов и других загрязнителей, что приводит к неконтролируемому ухудшению самочувствия человека и повышает степень риска возникновения заболеваний.

62. Кислицына В. В. Влияние загрязнения атмосферного воздуха на здоровье населения промышленного города / В. В. Кислицына // Академический журнал Западной Сибири. – 2013. – Т. 9, № 3 (46). – С. 86–87.

Изучено влияние атмосферных загрязнителей Южно-Кузбасской ГРЭС на дополнительный риск развития заболеваемости населения города. Дана оценка риска для здоровья населения от содержания канцерогенов и взвешенных веществ в атмосферном воздухе.

63. Кондратьев К. В. Гигиеническая оценка риска здоровью населения при воздействии атмосферного воздуха / К. В. Кондратьев, Я. С. Завьялова, В. Д. Богданова // Научный форум. Сибирь. – 2016. – Т. 2, № 1. – С. 51–52.

Определена степень риска развития канцерогенных и не канцерогенных эффектов при влиянии атмосферного воздуха на жителей города Владивостока. Установлено, что приоритетными органами и системами, на которые оказывают неблагоприятное воздействие химические вещества, определенные в атмосферном воздухе, являются органы дыхания, иммунная система, ЦНС, кровь, глаза, развитие и др.

64. Костылева Л. Н. Риск здоровью населения промышленного города, обусловленный воздействием техногенных источников загрязнения / Костылева Л. Н., Тарасов Р. В. // Актуальные проблемы охраны здоровья человека в экологически неблагоприятных условиях: сборник материалов X Международной научно-практической конференции, Брянск, 12–14 октября 2016 г. / МОН РФ; ФГБОУ ВО «БГУ имени академика И.Г. Петровского». – Брянск: ФГБОУ ВО «БГУ имени академика И.Г. Петровского», 2016. – С. 12–14.

Проведенная оценка риска воздействия промышленных выбросов в атмосферный воздух позволила ранжировать территорию города по степени опасности для здоровья населения, определить ведущие факторы риска и их источники и, тем самым, подготовить предложения для дальнейшей разработки наиболее эффективных управленческих решений по снижению риска.

65. Куркатов С. В. Оценка риска воздействия атмосферных загрязнений на здоровье населения г. Норильска / Куркатов С.В., Тихонова И. В., Иванова О. Ю. // Гигиена и санитария. – 2015. – № 2. – С. 28–31.

Представлены данные о рисках неканцерогенных и канцерогенных, фактической заболеваемости населения г. Норильска Красноярского края в связи с загрязнением химическими веществами атмосферного воздуха.

66. Ларионов М. В. Обзор научной литературы по проблеме влияния экологических факторов на здоровье человека / Ларионов М. В., Любимов В. Б., Перевозчикова Т. А. // Фундаментальные исследования. – 2015. – № 2. – С. 1204–1210.

Работа посвящена аналитическому обзору научных работ, в которых содержатся

исследования связи экологических параметров окружающей среды и заболеваемости людей. Отмечается общее ухудшение экологической обстановки в России и в том числе на территории Волгоградской области, обладающей мощным транспортно-индустриальным потенциалом.

67. Лукьянова Л. А. Экологические аспекты безопасности жизнедеятельности в урбанистической среде обитания / Лукьянова Л. А., Степанова Е. В., Харитоновна Е. А. // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. – 2014. – № 10. – С. 399–404.

В статье рассмотрены основные проблемы экологии дома, приведены основные источники опасности, которые имеют место в домашней среде обитания, а также возможные варианты профилактики этих опасностей.

68. Микрoэкология кишечника и коррекция дисбактериоза у жителей крупного промышленного города / Крамарь О. Г., Крамарь В. О., Климова Т. Н. [и др.] // Международный журнал экспериментального образования. – 2012. – № 1. – С. 49–51.

Представлен анализ микрoэкологического статуса кишечника лиц, проживающих в топoдемах Волгограда с различным уровнем техногенного прессинга, а также разработка эффективных методов коррекции дисбактериоза.

69. Мониторинг загрязнения атмосферного воздуха как фактора риска здоровью населения Казани / Тафеева Е. А., Иванов А. В., Титова А. А., Ахметзянова И. Ф // Гигиена и санитария. – 2015. – № 3. – С. 37–40.

В работе представлены данные по гигиенической оценке загрязнения воздушного бассейна Казани как фактора риска здоровью населения. Показано, что наибольший вклад в загрязнение атмосферного воздуха Казани в настоящее время вносит автотранспорт.

70. Овчинникова Е. Л. Гигиеническая оценка состояния атмосферного воздуха города Омска. Управленческие решения в сфере минимизации рисков / Овчинникова Е. Л., Сердюков А. В. // Вести МАНЭБ в Омской области. 2015. - № 1 (6) – С.3035.

В ходе мониторинговых исследований загрязнения атмосферного воздуха г.Омска по 25 загрязняющим веществам (18 веществ обладают канцерогенной активностью), а в атмосферу города выбрасывается около 200 загрязняющих веществ, установлено, что фоновая концентрация остальных загрязняющих веществ неизвестна.

71. Пікас О. Б. Стан навколишнього середовища в сучасних умовах, його забрудненість / О. Б. Пікас // Вісник проблем біології і медицини. – 2015. – Вип. 2(4). – С. 22–27.

Розглянута проблема забруднення навколишнього середовища, що призводить до небажаних змін біологічних характеристик повітря, ґрунту і води та негативно впливає на здоров'я населення.

72. Порівняльний аналіз ризику для здоров'я населення від викидів промислових підприємств різних галузей народно-господарської діяльності / Турос О. І., Петросян А. А., Ананьєва О. В. [та ін.] // Довкілля та здоров'я. – 2012. – № 4. – С. 34–38.

Співставлені рівні ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами викидів промислових підприємств різних галузей

виробництва.

73. Про можливі механізми впливу атмосферних забруднень формальдегідом на формування захворюваності населення на рак щитоподібної залози / Черниченко І.О., Баленко Н.В., Цимбалюк С.М., Осташ О.М. // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 2. – С. 9–13.

З'ясовані можливі механізми впливу формальдегіду на формування захворюваності населення на злоякісні пухлини ЩЗ. Здійснено аналіз літературних даних. Використані методи теоретичного аналізу науково-методичної літератури (узагальнення, синтез та абстрагування) щодо особливостей біоефектів формальдегіду на організм та закономірностей їхнього прояву.

74. Прокофьева Е.С. Пластики его влияние на здоровье современных потребителей / Прокофьева Е.С., Махонько М.Н., Шкробова Н.В. // Бюллетень медицинских Интернет-конференций. – 2013. – Т. 3, № 11. – С. 1176–1178.)

Проведен анализ литературных данных, материалов исследований о пластике, его использовании в быту и воздействии на организм людей.

75. Прусаков В.М. Адаптационные процессы организма и динамика риска заболеваемости при комплексном воздействии факторов окружающей среды на население / Прусаков В.М., Прусакова А.В., Прусаков В.Л. // Гигиена и санитария. – 2015. – № 6. – С. 71–79

Рассматривается вопрос определения параметров волнообразности годовой динамики риска заболеваемости при комплексном воздействии факторов окружающей среды.

76. Санитарно-гигиеническая характеристика качества атмосферного воздуха / Е.Т. Тoley, А.Е. Джанбатырова, А.С. Мейирман [и др.] // Вестник Казахского НМУ. – 2015. – № 2. – С. 640–642.

Изучение качества атмосферного воздуха исследованных населенных пунктов выявило некоторые отклонения в концентрациях газов и примесей (среднесуточные концентрации взвешенных веществ, диоксида азота, диоксида серы и окиси углерода) от санитарно-гигиенических норм.

77. Сергеев А. К. Комплексная оценка риска здоровью населения при воздействии загрязняющих веществ в атмосферном воздухе городского округа Самара / Сергеев А. К., Сучков В. В., Анисимов В. Н. // Смоленский медицинский альманах. – 2016. – № 1. – С. 213–216.

Проведена комплексная оценка риска здоровью населения при воздействии загрязняющих веществ в атмосферном воздухе за 2014-2015 гг. на территории районов городского округа Самара. В перечень вредных веществ включены 7 канцерогенов и 18 веществ с неканцерогенным эффектом.

78. Сібільва О. В. Побутова хімія, продукція для особистої гігієни як фактор, що призводить до захворюваності та смертності людей [Електронний ресурс] / Сібільва О. В. – Режим доступу: <http://eco.j.dea.gov.ua/wp-content/uploads/2014/12/sibiliva.pdf>

Висвітлено основні небезпечні речовини, що входять до складу найпоширеніших засобів побутової хімії та продукції для особистої гігієни, які впливають на здоров'я людини

та довкілля.

79. Техногенное загрязнение окружающей среды и здоровье населения: анализ ситуации и прогноз / Савилов Е. Д., Анганова Е. В., Ильина С. В., Степаненко Л. А. // Гигиена и санитария. – 2016. – № 6. – С.507–512.

Вработедан обзор исследований, посвященный проблеме взаимосвязи техногенного загрязнения окружающей среды и здоровья населения.

80. Хорпякова Т. В. Оценка уровня загрязнения атмосферного воздуха и аэротехногенного риска для здоровья населения / Хорпякова Т. В., Пасечная О. М. // Вестник ТГУ. – 2013. – Т.18, вып.3. – С. 914–918.

Проведена экологическая оценка аэротехногенного риска для здоровья населения промышленного города по данным лабораторного контроля концентраций загрязняющих веществ в атмосферном воздухе.

81. Хотько Н. И. Санитарное состояние атмосферного воздуха и здоровье населения / Н. И. Хотько, А. П. Дмитриев // Известия высших учебных заведений. Поволжский регион. Медицинские науки. – 2012. – № 2 (22). – С. 125–135.

Рассмотрены причинно-следственные связи загрязнения воздушной среды, основные загрязнители, вклад основных производств в количество выбросов, неблагоприятное влияние загрязнения атмосферного воздуха на здоровье населения.

Методи оцінювання впливу екологічного стану довкілля на здоров'я населення

82. Бережная Е. В. Оценка риска для здоровья населения г. Воронежа при воздействии химических веществ, загрязняющих атмосферный воздух / Бережная Е. В. // Моделирование, оптимизация и информационные технологии. – 2013. – № 1. – С. 2–7.

Проведено исследование методики оценки риска для здоровья населения при воздействии на организм химических веществ. Проведена оценка канцерогенного и неканцерогенного риска.

83. Горова А. И. Визначення ризиків здоров'я населення Дніпропетровська від забруднення атмосферного повітря промисловими підприємствами / Горова А. И., Бучавий Ю. В. // Гігієна населених місць. – 2013. – № 61. – С. 74–80.

За допомогою геоінформаційних технологій було виконано картографування території міста Дніпропетровська і ранжування його районів по розрахованих індексах небезпеки для здоров'я населення.

84. Гребняк М. П. Прогнозування впливу атмосферного забруднення на захворюваність населення індустріального міста / Гребняк М. П., Федорченко Р. А. // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 2. – С. 30–34.

Обґрунтована модель прогнозування впливу промислових викидів на захворюваність населення. Валові викиди в атмосферне повітря м. Запоріжжя від стаціонарних та пересувних джерел аналізували у динаміці з 1990 по 2013 рік.

85. Гуцуляк В. М. Медико-екологічна оцінка ландшафтів Чернівецької області : монографія / В. М. Гуцуляк, К. П. Наконечний. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 200 с.

В монографії узагальнені закономірності медико-екологічного стану ландшафтів Чернівецької області, обґрунтовані геоекологічні засади формування її ступеня напруженості. Використано методи кореляційно-регресивного аналізу. Додаються ландшафтно-екологічна та медико-географічні картосхеми Чернівецької області, які можуть бути використані в прикладних цілях.

86. Данильчук О. Н. Регресійний аналіз впливу забруднення атмосферного повітря на рівень захворюваності населення м. Мелітополь хворобами органів дихання / О. Н. Данильчук, Г. А. Сигора // Питання біоіндикації та екології. – 2013. – Вип. 18, № 2. – С. 335–345.

Анотація. Розглянуто вплив кількості викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря Запорізької області на динаміку захворюваності населення хворобами органів дихання. Встановлено високий кореляційний зв'язок між рівнем захворюваності населення м. Мелітополь цими хворобами і рівнем забруднення атмосферного повітря міста. Побудовані прогностичні моделі регресійного типу для кількісного опису зв'язку рівня захворюваності з концентраціями та викидами в повітряному середовищі оксиду вуглецю, що потрапили в атмосферу від пересувних джерел, з концентраціями діоксиду сірки і формальдегіду, що потрапили в атмосферу від стаціонарних джерел.

87. Доценко Л. В. Порівняльний аналіз методів визначення рівня забруднення атмосферного повітря / Л. В. Доценко, А. С. Демиденко // Екологічна безпека. – 2014. - № 2 (18). – С. 71-74.

Анотація. Розглянуто методи та принципи розрахунку індексу забруднення атмосферного повітря в Україні, і за кордоном (США, Канада, Австралія). Проаналізовано переваги і недоліки існуючих підходів у визначенні якості повітря урбанізованих територій. Обґрунтовано необхідність модернізації методики розрахунку індексу забруднення атмосфери, яка повинна здійснюватися з урахуванням міжнародних стандартів, а також досвіду інших країн та відповідати вимогам Всесвітньої організації здоров'я.

88. Єрем Т. В. Медико-географічна характеристика умов проживання населення Закарпатської області на прикладі вивчення сумарної забрудненості природного середовища / Єрем Т. В., Єрем Х. В. // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 1. – С. 59–61.

Анотація. Визначені зони несприятливі для проживання у Закарпатській області на основі вивчення особливостей екологічної ситуації даного регіону. Оцінена фізіологічна адекватність умов проживання місцевих мешканців. Проведене картографування Закарпатської області за умовами екологічної ситуації з виділенням районів підвищеного ризику.

89. Загоруйко Н. В. Використання даних медико-екологічного моніторингу для оцінки техногенного навантаження / Н. В. Загоруйко // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. – 2013. – № 1/2. – С. 140–144.

Анотація. Здоров'я людини залежить від екологічних умов місцевості або регіонів і

є одним із об'єктивних показників якості навколишнього середовища. Досліджено зв'язок між структурою первинної захворюваності та умовами проживання населення в найбільш техногенно забрудненому районі м. Черкаси. Оцінена можливість використання отриманих даних для медико-екологічного районування міста.

90. Иммунологические методы оценки здоровья при воздействии загрязнения атмосферного воздуха / Бударина О. А., Мольков Ю. Н., Пономарева О. Ю., Ульянова А. В. // Гигиена и санитария. – 2014. – № 2. – С. 31–33.

Анализ материалов по изучению состояния здоровья человека по результатам исследования иммунологического статуса.

91. Использование методологии оценки риска здоровью при определении уровня санитарно-гигиенического благополучия школ крупного города / Т.В. Бадеева, Е.С. Богомолова, Ю.Г. Кузмичев [и др.] // Медицинский альманах. - 2015. – № 5 (40). – С. 182–185.

Для определения уровня санитарно-гигиенического благополучия семи школ Нижнего Новгорода оценили эколого-гигиеническую ситуацию в районах их размещения с применением методологии оценки риска здоровью. Установлено, что ни одна школа не имела допустимого уровня загрязнения атмосферного воздуха.

92. Ковалевська І. Статистичний аналіз та оцінювання впливу екологічного стану довкілля на здоров'я населення і якість життя людини / І. Ковалевська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2013. – Вип.134. – С. 30–32.

Проаналізовано взаємозв'язок екологічних і соціальних умов виробництва на основі комплексного використання системи статистичних показників природно-екологічного стану довкілля і стану захворюваності населення.

93. Корнус О.Г. Поширення хвороб серед населення Сумської області та особливості їх картографування / Корнус О. Г., Шищук В. Д. // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії: збірник наукових праць. – Харків. – с. 69-72.

У статті розглядається поширеність основних видів хвороб серед населення Сумської області. Головна увага приділена хворобам системи кровообігу, органів дихання та кістково-м'язової системи. Здійснено групування адміністративних районів за рівнем поширеності цих нозологій та створено низку медико-географічних карт.

94. Ляпкало А. А. Методические подходы к оценке загрязнения атмосферного воздуха населенных мест выбросами автомобильного транспорта / Ляпкало А. А., Дементьева А. А., Цуркан А. М. // Гигиена и санитария. – 2014. – № 2. – С. 100–102.

Результаты сравнительного анализа атмосферного воздуха жилых районов города Рязани выбросами автомобильного транспорта с использованием разных методических подходов. Для каждого жилого района рассчитывались удельные выбросы, приведённые удельные выбросы и удельные коэффициенты опасности выбросов.

95. Олексієнко М. М. Інформаційна система прогнозування захворювання населення під впливом шкідливих домішок оточуючого середовища [Електронний ресурс]

/ М. М. Олексієнко // Управління розвитком складних систем. – 2011. – Вип. 7. – С. 106–111. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2011_7_22

Розглянуто проблему створення на базі математичного апарату теорії несилової взаємодії інформаційних систем та технологій для прогнозування захворюваності населення під впливом шкідливих домішок оточуючого середовища.

96. Оценка риска для здоровья населения, связанного с выбросами крупных предприятий / Захаренков В.В., Голиков Р.А., Суржиков Д.В. [и др.] // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2016. – № 7. – С. 801–804.

В работе проведена оценка риска для здоровья населения промышленного города, связанного с выбросами крупных предприятий. Определен суммарный ингаляционный риск хронической интоксикации, риск немедленного действия. Выявлен вклад отдельных предприятий в формирование среднегодовых расчетных концентраций загрязняющих веществ. Предложен алгоритм оценки риска для промышленного предприятия.

97. Савчук Л. Я. Екологічні дослідження рівня захворюваності населення Калуського промислового регіону / Л. Я. Савчук // Науковий вісник Івано-Франків. нац. техн. ун-ту нафти і газу. – 2012. – № 1. – С. 173–179.

Розроблена методика екологічних досліджень для визначення рівня захворюваності у Калуському регіоні, в його адміністративних границях. Проведена класифікація та структура екологічно залежних захворювань. Складена карта-схема геоекоекологічних полігонів для досліджень з виділенням окремих районів регіону. Розроблено алгоритм медико-екологічної оцінки впливу шкідливих чинників на захворюваність населення. Встановлено ступінь зв'язку та достовірність впливу екологічних чинників на здоров'я населення.

98. Структурирование химических загрязнений атмосферного воздуха и экологическое районирование для оценки здоровья населения крупного промышленного центра / Табакаев М. В. , Максимов с. А., Шаповалова Э. Б. , Артамонова Г. В. // Бюллетень ВСНЦ СО РАМН. – 2013. – № 6 (94). – С. 102–107.

Оценка структуры химических загрязнений за 2005-2011 гг., их взаимодействие и выделение факторов, определяющих экологическое районирование на примере г. Кемерово для выявления роли химического загрязнения на состояние здоровья населения. Проведение факторного анализа позволило выделить 2 латентных фактора, определяющих структурирование химического загрязнения территории города Кемерово в соответствии с розой ветров и химической природой загрязнителей.

99. Суржиков В. Д. Применение многомерных статистических методов в оценке воздействия атмосферных загрязнений на здоровье населения / Суржиков В. Д., Суржиков Д. В. // Гигиена и санитария. – 2014. – № 2. – С. 41–44.

Поиск и измерение причинно-следственных связей между воздействием атмосферных загрязнений и состоянием здоровья населения базируется на системном анализе и оценке рисков для повышения качества исследований. Для этого применяется современный статистический анализ с использованием критериев независимости, метода главных компонент и дискриминантной функции.

100. Тарасова В. В. Оцінка впливу екологічного стану довкілля на здоров'я населення / В. В. Тарасова // Агросвіт. – 2013. – № 13. – С. 3–6.

У статті розглянуті взаємовідносини довкілля і суспільства з використанням основних методів статистики – табличного, графічного паралельних рядів та кореляційного на базі системи інтегральних показників, визначених за методом питомої участі. Виявлена залежність між станом здоров'я населення та станом забруднення атмосферного повітря і водних об'єктів.

101. Ушакова І. О. Нечіткий підхід до прогнозування екологічних ризиків від забруднення атмосферного повітря / І. О. Ушакова, О. І. Катасонова // Системи обробки інформації. – 2010. – Вип. 5 (86). – С. 246–251.

Розглянуто і визначено основні етапи процедури оцінки екологічного ризику негативного впливу забруднення атмосферного повітря викидами підприємств теплової енергетики на здоров'я людини. Оцінено екологічні ризики за стандартною методикою шляхом визначення індексів неканцерогенної небезпеки та індивідуальних і колективних канцерогенних ризиків. Побудовано нечітку модель складного екологічного ризику.

102. Шмандий В. М. Исследование проявлений экологической опасности на региональном уровне / Шмандий В.М., Харламова Е.В., Ригас Т.Е. // Гигиена и санитария. – 2015. – № 7. – С. 90–92.

Разработаны методологические подходы к мониторингу состояний экологической безопасности.